

2017-03-07

§ 50

Naturminnesförklaring av ek på fastigheten Hallarna 1:1. KS 2015-158

KS, KF

Beslut

Arbetsutskottet föreslår kommunstyrelsen tillstyrka kommunfullmäktige besluta

- 1 Förklara aktuell ek (X 187170,30 Y: 6305383,62 (Sweref 991200)) med omgivande skyddszon på fastigheten Hallarna 1:1 som naturminne, med avgränsning, syfte och föreskrifter enligt förslag.
- 2 Uppdra åt kultur- och fritidsförvaltningen att förvalta naturminnet, med undantag från löpande skötsel av gräsytor, parkeringsytor, vägmark mm inom skyddszonen.
- 3 Tillkommande kostnader för bildande av naturminnet, exempelvis utmärkning och informationsskylt, ska belasta kommunstyrelsens natur- och miljövårdsbidrag.

Beslutsunderlag

Beslutsförslag 2017-03-02

Samhällsbyggnadsavdelningen, översiktskarta 2017-03-02

Samhällsbyggnadsavdelningen, tjänsteskrivelse – Naturminnesförklaring och föreskrifter gällande ek på fastigheten Hallarna 1:1 2017-03-02

Samhällsbyggnadsavdelningen, tjänsteskrivelse – Samrådsredogörelse Naturminne Hallarna 1:1 2017-03-02

Sammanfattning av ärendet

Falkenbergs kommun har tillsammans med 16 andra kommuner i Halland och Västra Götaland deltagit i det lokala naturvårdsprojektet ”Värna skyddsvärda träd”. Syftet med projektet är att öka kunskapen om stora, gamla trädets värde för den biologiska mångfalden, samt att bidra till att träden skyddas och förvaltas. Som en del av projektet och ett led i arbetet med att förstärka den biologiska mångfalden i kommunen föreslår samhällsbyggnadsavdelningen att eken vid Hallarnas Hembygdsgård skyddas genom naturminnesförklaring. För att gynna eken har redan åtgärder vidtagits för att flytta närstående lyktstolpe våren 2014.

Bristen på gamla träd och grov död ved i vårt landskap är en stor anledning till utarmningen av den biologiska mångfalden. Många hotade insekter, svampar och lavar är beroende av gamla grova träd och grov död ved. När en ek nått en ålder av 500 år eller mer har den utvecklat speciella egenskaper – den innehåller en kombination av håligheter, död ved och mulm som är mycket viktig för många hotade arter som är beroende av just denna typ av miljö.

2017-03-07

Forts § 50

Ekonomi

Ingen intrångsersättning utgår till fastighetsägaren vid bildande av naturminne (enligt 31 kap 4 § miljöbalken (1998:808)). Förvaltningskostnaden ryms inom kultur- och fritidsförvaltningens befintliga budget. Tillkommande kostnader för bildande av naturminnet, t ex utmärkning och informationsskylt föreslås belasta kommunstyrelsens natur- och miljövårdsbidrag.

Övervägande

Syftet med naturminnet är att bevara en för trakten ovanligt grov ek (omkrets 535 cm) och dess biologiska mångfald. Eken står utanför Hallarnas hembygdsgård. Den är delvis ihålig med död ved och mulm, och har därmed förutsättningar att hysa flera hotade och sällsynta arter av växter och djur. Eken bedöms vara ett särpräglad naturföremål som kräver särskild skydd och vård. Det instrument som bör användas för att bevara eken är ett beslut om naturminne. Markägaren är positiv till att eken blir ett naturminne. Samtliga sakägare är positiva till eller har inget att invända emot bildandet av naturminnet (se samrådsredogörelse).

Inrättandet av naturminnet på fastigheten Hallarna 1:1 är en åtgärd för att förstärka den biologiska mångfalden, vilket är ett led i att uppfylla såväl det önskvärda resultatet av kommunens övergripande utvecklingsmål 4 "Den ekologiska hållbarheten ska öka", som det av kommunen prioriterade miljö kvalitetsmålet "Ett rikt växt- och djurliv".

Kommunen har inte tidigare fattat något beslut om naturminne. Det finns dock sedan tidigare sju naturminnen inom kommunen, beslutade av annan myndighet.

Enligt 7 kap 10 § MB får kommunen förklara ett särpräglad naturföremål som behöver särskilt skydd eller vård som naturminne. Förklaringen får omfatta även det område på marken som krävs för att bevara naturföremålet och ge det behövligt utrymme.

Kommunen får även med stöd av 4§ i förordningen om områdesskydd (1998:1252) meddela sådana föreskrifter som behövs för att skydda och vårda ett visst naturminne. 7 kap 5 och 6 §§ MB reglerar inskränkningar i rätten att använda mark inom naturminne och förpliktelse för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheten att tåla visst intrång.

Beslutet strider inte mot översiktsplan eller detaljplan och är därmed förenligt med 7 kap 8§ MB.

Beslutet kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga.

FALKENBERGS
KOMMUN

Utdrag ur protokoll fört vid sammanträde med
kommunstyrelsens arbetsutskott i Falkenberg

2017-03-07

Forts § 50

Vid protokollet

Oskar Åhrén

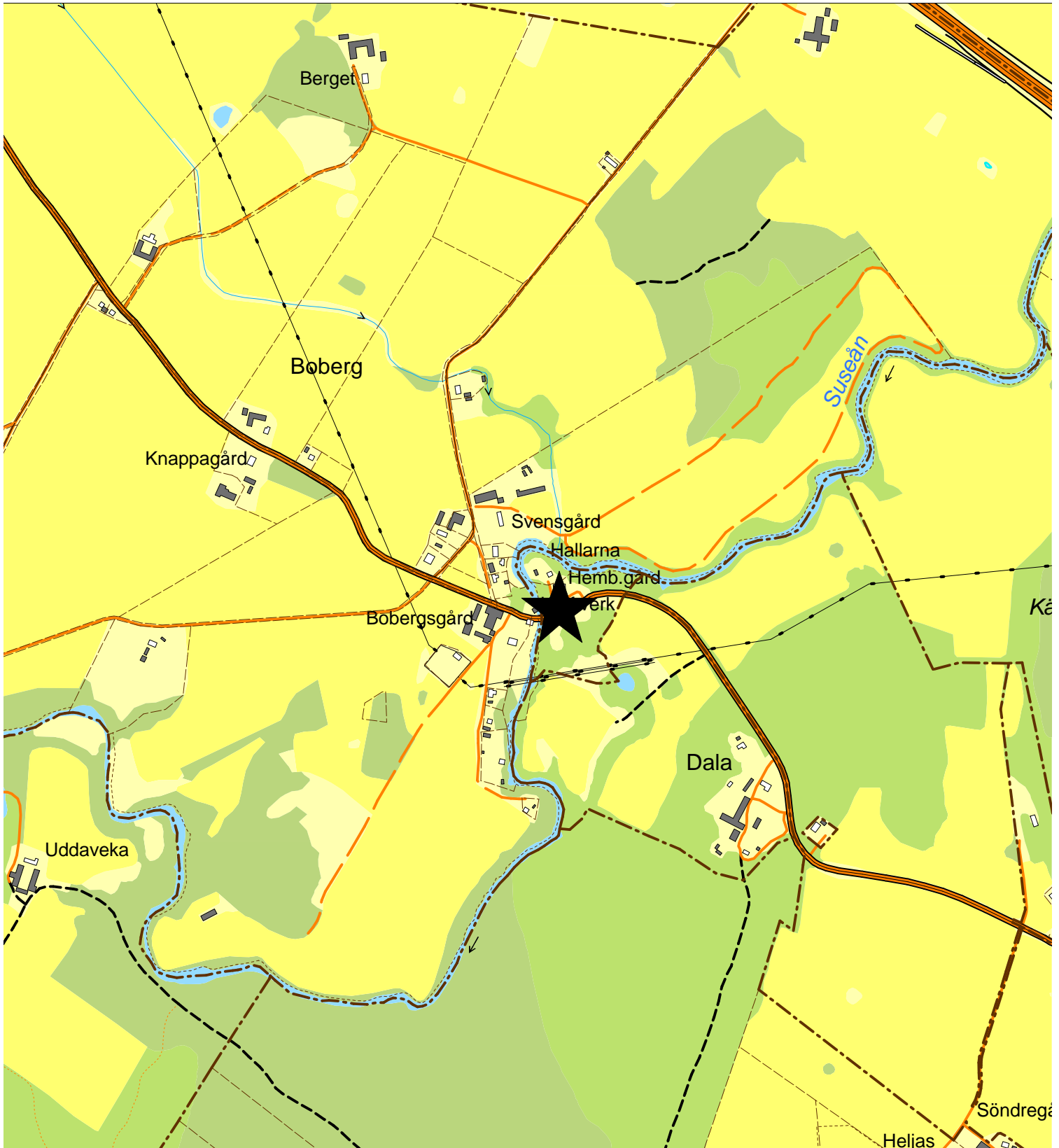
Protokollet justerat 2017-03-08 och anslaget 2017-03-09.

Utdragsbestyrkande

Översiktskarta Naturminne Hallarna 1:1 17-03-02

1:10000

Förslag

Datum
2017-03-02

FALKENBERG

Kommunstyrelseförvaltningen
Samhällsbyggnadsavdelningen
Daniel Helsing
Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen
Ingela Danielsson

Naturminnesförklaring och föreskrifter gällande ek på fastigheten Hallarna 1:1

Falkenbergs kommun beslutar med stöd av 7 kap 10 § miljöbalken 1998:808 (MB) och 4 § förordningen om områdesskydd (1998:1252) att förklara aktuell ek (X 187170,30 Y: 6305383,62 (Sweref 991200)) med omgivande skyddszon (3 m ut från ekens krona vid inmätning 2017) på fastigheten Hallarna 1:1 som naturminne, med syfte och föreskrifter enligt nedan. Ekens läge och skyddszon framgår av nedanstående beslutskarta.

Skälen till beslutet

Eken har en omkrets på över 5 m och är delvis ihålig med död ved och mulm. Eken har därmed förutsättningar att under lång tid hysa flera hotade och sällsynta arter av växter och djur om den bevaras.

Syfte

Syftet med naturminnet är att bevara och skydda en för trakten ovanligt grov ek och den biologiska mångfald som är knuten till den. Även död ved från trädet och ska bevaras och skyddas.

Föreskrifter

Med stöd av 7 kap. 5 § MB, om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet, är det utöver vad som annars gäller förbjudet att:

- avverka eller på andra sätt skada den fridlysta eken.
- gräva i marken inom naturminnet (ek med omgivande skyddszon) på sätt som skadar ekens rötter.
- fälla trädet efter att det dött.

För att tillgodose syftet med naturminnet förpliktigas, med stöd av 7 kap. 6 § MB, ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheten tåla åtgärder inom naturminnet enligt följande:

- Att naturminnet märks ut.
- Att eken vid behov gynnas genom att marken runt eken, inom det avgränsade naturminnet, hålls öppen och fri från trängande eller skymmande vegetation, byggnader eller upplag.
- Att nedfallna grenar i möjligaste mån kvarlämnas på marken i solexponerat läge i anslutning till naturminnet, gärna nära trädstammen. Behöver nedfallna grenar flyttas skall de lämnas i solexponerat läge nära andra grova ekar på fastigheten Hallarna 1:1.

FALKENBERG

Kommunstyrelseförvaltningen
Samhällsbyggnadsavdelningen
Daniel Helsing
Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen
Ingela Danielsson

Samrådsredogörelse Naturminne Hallarna 1:1

Hur samråd bedrivits

Stadsbyggnadskontoret skickade den 22 juni 2015 ut samrådsremiss gällande naturminnet till sakägare, länsstyrelsen och övriga myndigheter. Samrådsunderlaget innehöll beslutsförslag, med förslag på avgränsning och föreskrifter. Remisstiden var satt till 4 sept 2015. Samtliga fem remissinstanser har svarat.

Sammanfattning

Samtliga sakägare är positiva till eller har inget att invända mot förslaget att eken på Hallarna 1:1 naturminnesförklaras. Länsstyrelsen har föreslagit en ökning av ekens skyddszon, men av praktiska skäl och önskemål från markägaren så föreslås att skyddszonen inte ökas utan fastställs till 3 m utanför trädets krona. Övriga sakägare har inte haft några synpunkter på föreslagna föreskrifter.

Inkomna yttranden och överväganden:

Susedalens Kraft AB (2015-11-18)

Susedalens Kraft AB, ägare till Hallarna 1:1, tillstyrker att eken med en skyddszon på 3 m utanför kronan blir naturminnesförklarad

Kultur- och fritidsnämnden (2015-08-26)

Kultur- och fritidsnämnden tillstyrker att eken med omgivande skyddszon förklaras som naturminne och tillstyrker de föreskrifter som föreslås för att tillgodose syftet med naturminnet.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden (2015-09-09)

Miljö- och hälsoskyddsnämnden finner förslaget att bilda naturminne av den grova eken som står utanför Hallarnas hembygdsgård vara väl motiverat.

Enligt miljötillsynsförordningen (2011:13) 2 kap 9 § har den eller de nämnder som kommunfullmäktige utser att ha ansvar för operativ tillsyn enligt miljöbalken tillsyn över naturminnen som har beslutats av kommunen. Enligt reglementet för miljö- och hälsoskyddsnämnden §§ 4,5 och 7 faller detta ansvar inom nämndens ansvarsområde. Nämnden bedömer att den besitter de resurser och den kompetens som behövs för att kunna bedriva den tillsyn som eventuellt kan bli aktuell och har inget att erinra mot bildandet av detta naturminne.

Trafikverket (2015-08-17)

Trafikverket förutsätter att föreslaget naturminne ej föranleda att nyttjandet och eventuellt utvecklande av allmän väg 662 hindras eller försvåras samt att drift och underhåll av denna anläggning kan genomföras i enlighet med Trafikverkets reguljära verksamhet och planer. Trafikverket har därmed inget att invända i frågan.

Länsstyrelsen (2015-06-29)

Länsstyrelsen är positiv till bildande av naturminnet på Hallarna 1:1.

Länsstyrelsen föreslår att skyddszonen kring eken om möjligt ökas från 3m till den rekommenderade rotskyddszonen för gamla träd som utgörs av en zon vars sträckning är 15 gånger trädstammens diameter, eller 5 meter utanför kronan, beroende på vilket som är längst.

Överväganden och förslag: Av praktiska skäl och önskemål från markägaren föreslås att skyddszonen inte utökas utan fastställas till 3 m utanför kronan.

Daniel Helsing
Kommunekolog

Ingela Danielsson
Kommunekolog

